

Korkeakouluihin lisää myös ammatillisen tutkinnon suorittaneita

Mikko Laakkonen, Moona Naakka

Työelämän tarpeet muuttuvat, ja jo nyt tiedämme, että monilta aloilta, kuten kaupan, liiketoiminnan ja hallinnon, puuttuu korkeakoulutettuja osaajia. Jotta osaajia löytyisi jatkossa, pitäisi ammattiosaajien määrää korkeakouluissa pystyä lisäämään. Tähän tarvitaan koulutuksen sisäistä kehittämistä aina perusopetuksesta lähtien.

Suomalaisessa yhteiskunnassa vallitsee laajasti jaettu yhteinen näkemys siitä, että korkeakoulutettujen määrää on nostettava. Edellinen hallitus asetti kunnianhimoisia tavoitteita, ja nykyhallitus on edellisen kanssa samoilla linjoilla.

Tavoitehan on aivan oikea. Nykyajan työmarkkinat ovat jatkuvassa muutoksessa, ja korkeakoulutettujen ammattilaisten kysyntä kasvaa. Kaupan, liiketoiminnan ja hallinnon alat eivät ole sivussa tästä kehityksestä – päinvastoin.

”Nykyajan työmarkkinat ovat jatkuvassa muutoksessa, ja korkeakoulutettujen ammattilaisten kysyntä kasvaa.”

Tavoitteen saavuttamiseksi ammattiosaajien pitäisi halutessaan päästä nykyistä sujuvammin jatkamaan korkeakouluopintojen pariin. Toisin sanoen ammattiosaajien osuutta korkeakouluopintojen aloittajissa pitäisi saada nostettua, jotta korkeakoulutettujen suhteellinen osuus kasvaisi, muutoin tavoitteeseen ei päästä. Jotta ammatillisten osaajien osuutta korkeakoulutetuista saadaan nostettua, on kehittävät katseet siirrettävä sekä ammatilliseen että korkeakoulutukseen.

Ammatillisen koulutuksen on annettava eväät, jotka vastaavat korkeakoulutuksen tarpeisiin. Opiskelu korkeakoulussa vaatii tietynlaisia oppimisen taitoja, esimerkiksi itsensä johtamisen taitoja, pitkäjänteisyyttä, keskittymiskykyä ja taitoa soveltaa osaamistaan. Tästä syystä näitä opiskelijoiden ominaisuuksia pitäisi kehittää jo ammatilliseen koulutuksen puolella. Lisäksi ammatillisen koulutuksen rahoituksen tulee olla tasolla, joka mahdollistaa oppimisen taitojen monipuolisen kehittymisen. Nyt suunta vaikuttaa olevan, ikävä kyllä, aivan päinvastainen.

”Ammatillisen koulutuksen on annettava eväät, jotka vastaavat korkeakoulutuksen tarpeisiin.”

Myös korkeakouluissa tulisi miettiä, miten ne voisivat soveltaa opetustaan juuri ammattiosaajien tarpeisiin. Osaamiseen liittyviä kompromisseja ei tarvitse tehdä, mutta pedagogiikkaa voi kehittää palvelemaan monenlaisia opiskelijoita.

Haasteet eivät poistu pelkästään ammatillista koulutusta ja korkeakoulutusta kehittämällä. Niiden lisäksi katse on suunnattava myös perusopetukseen. Oppimisen ja osaamisen pohja on saatava kuntoon, jotta haasteet eivät jatkuvasti siirry koulutusasteelta toiselle.

Suomen tulisi olla maa, jossa halutaan oppia uutta, ja koulutusta arvostetaan. Olisiko nyt siis korkea aika palauttaa koulutus erityissuojeluun ja leikkausten sijaan antaa oppilaitoksille työrauhaa tehtäviensä tekemiseen?

Mikko Laakkonen toimii koulutus- ja elinkeinopoliittisena asiantuntijana Palvelualojen ammattiliitto PAMissa ja Moona Naakka on koulutusasiantuntija Kaupan liitossa.

Molemmat kirjoittajat ovat toimineet Osaamisen ennakointifoorumin (OEF) Liiketoiminta ja hallinto – ennakointiryhmän jäseninä kaudella 2021-2024.